

JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM

BYGGNADSVÅRD

Jönköpings läns museum har i över hundra år arbetat med kulturmiljövård i vid bemärkelse. Ett av museets samhällsuppdrag är att föra det byggda kulturarvets talan! Detta gör vi genom att utforska och dokumentera intressant bebyggelse och ge råd om hur den kan bevaras, vårdas och utvecklas.

Länsmuseets byggnadsantikvarier har lång erfarenhet av de flesta typer av bebyggelse, exempelvis kyrkomiljöer, stadsbebyggelse, jordbrukets byggnader och industriminnen. Vi bedriver en modern byggnadsantikvarisk verksamhet med hög vetenskaplig ambition och med relevanta metoder. Inom länsmuseet finns också sakkunniga arkeologer och konservatorer. En viktig tillgång i vårt arbete är länsmuseets stora arkiv.

På följande sidor ger vi en kort presentation av vårt byggnadsantikvariska arbete – kanske vi kan bistå dig eller din organisation!

VÅRA TJÄNSTER

På många nivåer i samhällsbygget är det en fördel att ha tillgång till antikvarisk sakkunskap. Det kan gälla allt från stadsplanering till privata restaureringar. Jönköpings läns museum kan därför stå som garant för att hänsyn tas till de kulturhistoriska värdena.

Utredningar och förstudier

Redan i ett planeringsskede är det viktigt att lyfta fram de kulturhistoriska perspektiven. Inför såväl kommunalt planarbete som ombyggnation kan det behövas tas fram underlag för att ta hänsyn till de värden som finns.

Antikvarisk medverkan

Vid restaureringar och ombyggnader av värdefull bebyggelse ställs byggherren ofta inför avvägningar mellan olika intressen. Det kulturhistoriska perspektivet är en del för att nå ett gott resultat. I projekterings- och byggprocessen har vi har lång erfarenhet av att bistå med antikvarisk medverkan. Vi följer då de riktlinjer som ställts upp av Riksantikvarieämbetet, Länsstyrelsen eller andra myndigheter. I själva byggskedet medverkar antikvarien i regel med uppföljning, dokumentation och rådgivning.

Oftast avslutas processen med att antikvarien sammanfattar de kulturhistoriska åtgärderna och resultaten i en särskild rapport.

Rådgivning åt allmänheten

Jönköpings läns museum är en kunskapsbank för alla. Vi kan därför också bistå med rådgivning åt allmänheten i stort eller smått, exempelvis ge rekommendationer kring materialval och utförande samt förmedla kontakter till hantverkare med goda referenser.

VÅRA KOMPETENSER

Byggnadsantikvarierna på Jönköpings läns museum har alla akademisk utbildning och i flera fall även forskarkompetens. Ett antal är certifierade som sakkunniga kontrollanter av kulturvärden enligt Plan- och bygglagen och Miljöbalken.

Genom våra erfarenheter och olika intresseområden skapas en bred kompetensbas som täcker in i princip samtliga tidsperioder och bebyggelse-typer som man möter i Jönköpings län. Vi är även väl insatta i traditionella material och tekniker, som ofta är en väsentlig del vid restaureringar. Vi har ett stort nätverk av externa experter, allt från arkitekter och ingenjörer till olika hantverkare – även utanför länet.

Exempel på specialområden är industriminnen, det kyrkliga kulturarvet, 1900-talets arkitektur, trädgårdshistoria och ruinvård.

VÅRA REFERENSER

Under senare år har Jönköpings läns museum haft förmånen att medverka med byggnadsantikvarisk sakkunskap i ett stort antal projekt. Detta är ett litet urval:

Kulturhistorisk inventering och karakterisering av kyrkor och kyrkogårdar.
Uppdragsgivare: Linköpings och Växjö stift.

Byggnadsvårdskurser för lantbrukare. Uppdragsgivare: Länsstyrelsen.

Antikvarisk medverkan vid restaureringar av exempelvis Brahekyrkan, Åminne Bruk, Eksjöhovgårds slottsruin, Olsbo missionshus, Residenset i Jönköping.

Antikvariska förstudier inför planering av Munksjöområdet, ombyggnad av kvarteret Ansvaret vid Smedjegatan i Jönköping och restaurering av Lannaskede gamla kyrka.

Producerat *utställningar*, bl.a. *Ritat och Byggt* om samhällets moderna kulturarv.

Producerat *informationsskyltar*, exempelvis kring Munksjön i Jönköping.
Uppdragsgivare: Jönköpings kommun.

Vård- och underhållsplaner, bl.a. för Aschanska gården i Eksjö.

VÅR FÖRMEDLING

En väsentlig del av vårt arbete är att hålla oss à jour med den vetenskapliga utvecklingen inom arbetsfältet. De flesta projekt ger ny kunskap och det är viktigt att förmedla den till uppdragsgivare och allmänhet. I vår rapportserie sammanfattas resultaten från restaureringar, inventeringar m.m. Ett urval av dessa rapporter finns tillgängliga på läns museets hemsida. Ofta är det också aktuellt att sprida resultat inom en vidare krets, till exempel genom visningar, föredrag, stadsvandringar och utställningar. Vi presenterar också regelbundet nya rön i tidskrifter och böcker. Ett exempel är boken *Visioner och vardagsarkitektur. Byggnadskonst i Jönköpings län under 1900-talet*.

KONTAKTA OSS!

Länsmuseets byggnadsantikvarier erbjuder allmänheten kostnadsfri rådgivning. På vår hemsida finns en blankett inför förfrågan om besiktning – fyll i och sänd den till oss så tar vi kontakt. När det gäller mer omfattande arbeten, exempelvis gentemot kommuner, länsstyrelse och Svenska kyrkan, för vi först en diskussion om arbetets omfattning och lämnar därefter en skriftlig offert. Välkomna med en förfrågan!

JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM

Postadress
Box 2133
550 02 JÖNKÖPING

Besöksadress
Dag Hammarskölds plats 2, Jönköping

Telefon
036-30 18 00 växel
Fax
036-30 18 18

E-post
byggnadsvard@jkpglm.se

Mer information och kontaktuppgifter på
länsmuseets hemsida:
www.jkpglm.se